

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC277

Zaaknummer Klachtencommissie 2011T030

datum uitspraak 03/12/2013

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

te voldoen door:

De Stichting Beheer en Toezicht als beheerder van het Coulacefonds voor schadevergoeding aan slachtoffers van seksueel misbruik in het internaat [naam], voorheen behorende tot de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen Brüder des heiligen Franziskus, hierna te noemen: Coulacefonds.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 8 februari 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 28 juni 2012 met zaaknummer 2010T030, waarin het seksueel misbruik gepleegd door twee personen gegrond is verklaard.

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing voor een R.K. instelling in Nederland. Ten aanzien van het onderhavige seksueel misbruik is de R.K. instelling, waartoe de dader behoorde, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

1.3 Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige internaat [naam] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeenschap, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is inmiddels een Coulacefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland.

1.4 Bij brief van 27 mei 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker heeft mr. Van Gijn voornoemd daarop gereageerd bij brief van 16 augustus 2013. Een reactie van de zijde van voornoemde Congregatie van de Broeders Franciscanen blijft achterwege, gelet op het overwogene onder 1.2.

1.5 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook het Coulacefonds heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.2 algemeen

Verzoeker verbleef in het [internaat] in de periode van [periode]. In het internaat is hij door zowel wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) als ook door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) seksueel misbruikt. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik een jonge tiener met -volgens het advies van de Klachtencommissie- een leeftijd van elf jaar oud. Gelet op de in het advies van de Klachtencommissie genoemde jaartallen en de geboortedatum van verzoeker acht de Compensatiecommissie het waarschijnlijker dat verzoeker bij aanvang van het misbruik 12 jaar was, aldus ook mr. Van Gijn namens verzoeker.

2.2.1 misbruik door broeder [naam]

Broeder [naam] had de leiding over de groep van verzoeker in de slaapzaal. Verzoeker waande zich veilig bij broeder [naam], omdat broeder [naam] een kennis was van zijn moeder.

Verzoeker moest tijdens zijn verblijf op het internaat dulden dat broeder [naam] hem dichter naar zich toe trok dan onder de gegeven omstandigheden normaal was. Als het licht op de slaapzaal uit was, sloop broeder [naam] over de slaapzaal en kwam hij af en toe op het bed van verzoeker zitten. Broeder [naam] friemelde met zijn hand onder de dekens van verzoeker en betastte de genitaliën van verzoeker. Verzoeker heeft het vermoeden dat broeder [naam] daarbij masturbeerde.

De randvoorwaarden voor het mogelijk maken van dit seksueel misbruik werden gevormd door het fysieke geweld, de buitensporige straffen en de angstcultuur op het internaat. Als verzoeker weigerde om te worden betast, wilde broeder [naam] verzoeker met een bamboestokje slaan, maar toen dat mislukte kreeg verzoeker een maand isolement opgelegd, zo leidt de Compensatiecommissie uit het dossier af.

2.2.2 *misbruik door broeder [naam]*

[naam] was ziekenbroeder op de ziekenzaal en was ook betrokken bij sportkeuringen. Verzoeker heeft moeten dulden dat broeder [naam] hem wegens een zogenaamd onderzoek vanwege een te hoog eiwitgehalte maandenlang betastte aan zijn genitaliën.

3. **Het bewijs en categorie-indeling**

3.1 *Bewijs*

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 28 juni 2012, gegeven naar aanleiding van de klachten van verzoeker met zaaknummer 2010T030 tegen zowel broeder [naam] als broeder [naam], waarin de klacht tegen beiden gegrond is verklaard.

3.2 *Uitgangspunten bij meerdaderschap*

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dit kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat die vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,-. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen één bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het te adviseren bedrag.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat, hoewel hier sprake is van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

3.3 *Categorie-indeling misbruik door broeder [naam] en broeder [naam]*

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik afzonderlijk gepleegd door zowel broeder [naam] als broeder [naam] zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag van financiële compensatie voor het door beide daders gepleegde misbruik ieder afzonderlijk beschouwd in categorie 3, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Het voorgaande (zie overweging 3.2) brengt met zich dat de Compensatiecommissie, het misbruik door broeder [naam] en broeder [naam] gezamenlijk beoordelende, de aanvraag van verzoeker indeelt in categorie 3.

Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van substantiële vermogensschade en geen gereede twijfel bestaat tussen deze schade en het seksueel misbruik. Gelet op de hierna onder 4 aangevoerde redenen, kan daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het

onderhavige geval niet gesproken worden, hetgeen met zich brengt zich dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 3.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Gijn bij brief (met bijlagen) van 16 augustus 2013 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief alsmede hetgeen in het klaagschrift staat vermeld, laten zich als volgt samenvatten.

Verzoeker heeft ten gevolge van psychische problemen voortkomend uit het hem door twee personen aangedane seksueel misbruik alsmede uit de binnen het internaat bestaande strafcultuur (met mishandeling, vernedering en sociale uitsluiting) psychische- en concentratieproblemen ontwikkeld. Als gevolg daarvan gingen zijn schoolprestaties ieder jaar achteruit en is hij in [jaartal] in [internaat] gezakt voor de Ulo. Een jaar later is hij in [plaats]t alsnog geslaagd voor de Mavo.

Verzoeker, die destijds een kwetsbare en naar zekerheden zoekende puber was, heeft het leven in het internaat vier jaar lang als een gevangenis ervaren. Met name het feit dat de seksuele intimidatie plaats vond in een omgeving waarvan de buitenwereld volstrekt overtuigd was van de veiligheid en de goedheid ervan, maakte de gebeurtenissen vele malen erger, aldus verzoeker. Door de ervaringen in [internaat] is verzoeker beschadigd in de ontwikkeling van zijn eigen identiteit. Dit heeft verstrekkende gevolgen gehad in het aangaan en behouden van affectieve relaties. Verzoeker heeft in zijn leven twee maal een suïcidepoging gedaan en is meerdere periodes onder psycho-medische behandeling geweest.

Verzoeker stelt zich op het standpunt dat sprake is van uitzonderlijk misbruik. Ook is het – aldus verzoeker- aannemelijk dat hij een hogere opleiding had kunnen afronden en aansluitend een werkzaam leven op een hoger niveau met een bijbehorende hoger salaris zou hebben gehad, indien het misbruik niet zou hebben plaatsgevonden.

Samenvattend stelt verzoeker dat zijn aanvraag ingedeeld dient te worden in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en dat sprake is van substantiële schade die zonder gerede twijfel in causaal verband staat met het seksueel misbruik, waardoor hij voor het maximaal uit te keren schadevergoedingsbedrag in aanmerking wenst te komen.

standpunt verweerder

4.3 Gelet op het overwogene onder 1.2 is er geen inhoudelijk verweer van de zijde van de voormalige Congregatie.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Verzoeker heeft in bijlagen bij de brief van mr. Van Gijn treffend beschreven hoe hij tijdens zijn vierjarig verblijf in [internaat] te lijden heeft gehad onder de angst- en strafcultuur aldaar met aspecten van vernedering en sociaal isolement en dat deze angst- en strafcultuur de randvoorwaarden vormden waardoor seksueel misbruik gemakkelijker kon plaatsvinden. Verzoeker heeft het verblijf in het internaat als een gevangenis ervaren en heeft hier ook later in zijn leven onder te lijden heeft gehad.

4.5 De Compensatiecommissie heeft als taak te beoordelen welke categorie-indeling en bijbehorend compensatiebedrag passend is op basis van het geground verklaarde seksueel misbruik, zo blijkt uit de tekst en de strekking van de Compensatieregeling (gelet op art. 1 sub c, art. 2 en de eerste twee hoofdstukken van de toelichting). Voor zover er in dat kader tevens sprake is van fysiek geweld kán dat bij de toekenning van compensatie een rol spelen. De regeling is evenwel niet bedoeld voor het compenseren van fysiek of geestelijk geweld dat plaats vindt zonder dat er sprake is van seksueel misbruik.

Dit brengt met zich dat de Compensatiecommissie de strafcultuur in [internaat] in zijn algemeenheid niet in haar oordeel kan betrekken. Dit is anders voor het bewezen verklaarde (dreigen met) fysiek geweld en de daarop volgende psychische mishandeling (bestaande uit het aan verzoeker opgelegde isolement van een maand) door Broeder [naam] na het afwijzen door verzoeker van diens poging tot seksuele betasting. Dit aspect zal de Compensatiecommissie betrekken in de vaststelling van de hoogte van het toe te kennen bedrag. Een indeling in uitzonderlijk misbruik kan niet aan de orde zijn, omdat aard en omvang van het bewezen seksueel misbruik, gelet op de daarvoor in de Compensatieregeling gestelde criteria, zoals verduidelijkt op de website van het Meldpunt, niet als zodanig zijn te kwalificeren.

4.6 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij -onder meer- een indeling in categorie 3, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade 'substantieel' te zijn. Ook dient er volgens de Toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

4.7 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoeker ter onderbouwing van de omvang van zijn vermogensschade aangedragen en door verweerder niet bestreden factoren, beoordeeld en overweegt als volgt.

4.8 Vast is komen te staan de verzoeker is gezakt voor de Ulo en dat dit in verband dient te worden gebracht met het seksueel misbruik. Verzoeker is immers gezakt voor de Ulo in de periode dat het misbruik plaats vond. Nadien heeft verzoeker de Mavo elders wel gehaald en aansluitend heeft hij de MTS afgerond en is hij werkzaam geweest bij de [instantie]. Voor de Compensatiecommissie is evenwel niet voldoende komen vast te staan dat verzoeker in een situatie zonder misbruik zonder twijfel een hoger opleidingsniveau zou hebben afgrond. In dit verband wijst de Compensatiecommissie ook naar de zinsnede uit de brief d.d. [datum] van het [instelling], waarin gesproken wordt van een "iets boven gemiddelde intelligentie passend bij het opleidings- en beroepsniveau". Het missen van één schooljaar leidt naar het oordeel van de Compensatiecommissie niet tot 'substantiële schade', zoals genoemd op pagina 10 onder 'Categorie 5' van de Toelichting van de Compensatieregeling.

4.9 Uit de overgelegde stukken blijkt voorts dat ook sprake is geweest van andere negatieve factoren in het leven van verzoeker die hebben geleid tot een mid-life crisis en psychologische therapieën. Uiteindelijk is verzoeker in of na een grootschalige reorganisatie boventallig verklaard bij zijn werk voor de [instantie] en is hij in [jaartal] vervroegd uitgetreden. Naar het oordeel van de Compensatiecommissie kan het vervroegd uittreden bij de werkgever (met de gestelde inkomens- en pensioenschade tot gevolg) niet aan de hand van nadere bewijsstukken, die ontbreken, toegerekend worden aan het verzoeker aangedane seksueel misbruik. Met betrekking tot de schadelijke gevolgen vanwege de echtscheiding is de Compensatiecommissie eveneens van oordeel dat het oorzakelijk verband tussen seksueel misbruik en (de gevolgen van) de echtscheiding als te ver verwijderd niet aan het misbruik kunnen worden toegerekend.

Bij gebrek aan overgelegde bewijsstukken daartoe kan een causaal verband tussen de gestelde vermogensschade (misgelopen inkomsten, en pensioenopbouw) en het misbruik dan ook niet zonder gereede twijfel worden aangenomen. Dit brengt met zich dat een indeling in categorie 5 -gelet op de daartoe gestelde eisen in de Compensatieregeling- niet aan de orde kan zijn.

4.10 De Compensatiecommissie wenst met het hiervoor gestelde over 'substantiële schade' op geen enkele wijze afbreuk te doen aan de gevolgen en de impact die dit misbruik voor verzoeker heeft en heeft gehad zoals door verzoeker ook is verklaard. Zij hecht er nadrukkelijk aan op te merken dat zij zich rekenschap geeft van de ernst en de duur van het verzoeker op een kwetsbare leeftijd aangedane seksuele misbruik, alsmede van de bijkomende omstandigheden, zoals het meerdaderschap en (de dreiging met) het fysiek en psychisch geweld die in de onderhavige aanvraag aan de orde zijn. Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie tot het advies het hoogste bedrag binnen categorie 3, te weten een bedrag van € 20.000,-- aan verzoeker te betalen.

4.11 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van € 1.645,30 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. Gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling, komt hiervan een bedrag van € 1.000,-- inclusief kantoorkosten en BTW voor vergoeding in aanmerking.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 3 en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor het Coulacefonds en is noch voor verzoeker, noch voor het Coulacefonds vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 3 en adviseert het Coulangefonds binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak een bedrag van € 20.000,-- te betalen aan verzoeker, alsmede een bedrag van € 1.000,-- inclusief kantoorkosten en BTW te betalen aan de advocaat van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J. M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 03/12/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter